

‘ปักดำวันแม่...เก็บเกี่ยววันพ่อ’ ม.มหาสารคาม ลงแขกเกี่ยวข้าวสืบสานประเพณี

รอบรู้การศึกษา

edusiamrath@gmail.com

ที่แปลงนา...โครงการเรียนรู้เกษตรพอเพียง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม (มมส) เขตพื้นที่ในเมือง จัดกิจกรรมประเพณีลงแขกเกี่ยวข้าว เพื่อน้อมรำลึกพระมหากรุณาธิคุณ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 โดยมี ศ.ดร.สัมพันธ์ ฤทธิเดช อธิการบดี มมส เป็นประธาน

“ตลอดระยะเวลา 70 ปี ที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม พระองค์ทรงเป็นพระมหากษัตริย์ที่ทรงพร้อมด้วยทศพิธราชธรรม ทรงตรากตรำพระวรกาย เพื่อปวงชนชาวไทยทุกหมู่เหล่า ทรงพระราชทานความช่วยเหลือ บำบัดทุกข์ บำรุงสุขแก่ราษฎร ด้วยพระอัจฉริยภาพล้ำลึก เยี่ยมด้วยพระปรีชาญาณ ด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และนวัตกรรม โดยทรงค้นคว้า วิจัย และพัฒนาโครงการพระราชดำริ ต่างๆ ผลสมผสาน หลักวิชาการและเทคโนโลยีสมัยใหม่ มาประยุกต์ใช้ในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนจนสัมฤทธิ์ผลในทางปฏิบัติ อาทิ

โครงการฝนหลวง
โครงการกั้นน้ำ
ชัยพัฒนา โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่
โครงการแก้มลิงและโครงการเศรษฐกิจพอเพียงนำมาซึ่งการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนชาว

ไทย ผู้เป็นพสกนิกรของพระองค์ให้มีความสุขและสันติสุข ซึ่งชาวมหาวิทยาลัยมหาสารคาม จะเจริญรอยตามพระยุคลบาทสืบสานพระราชปณิธาน ที่จะรักษาเอกราช อธิปไตย ความสมบูรณ์ พูนสุข และความเจริญรุ่งเรืองของบ้านเมือง ตลอดจนปฏิบัติตามพระบรมราชโองการ พระราชดำรัสที่พระองค์เคยพระราชทานไว้” อธิการบดี กล่าวเทิดพระเกียรติ

สำหรับการจัดประเพณีลงแขกเกี่ยวข้าว ครั้งนี้เป็นโครงการต่อเนื่องจาก “ปักดำวันแม่เก็บเกี่ยววันพ่อ” ซึ่งได้ดำเนินการปักดำต้นกล้าเมื่อ “วัน

แม่ 12 ส.ค.” ช่วงนี้ก็ย่างเข้าสู่ปลายฝนต้นหนาวหนาวนา ก็เริ่มเข้าสู่ฤดูการเก็บเกี่ยวเพื่อสืบทอดประเพณีอีสานโดยได้บอกกล่าวขอแรงจากบุคคลากรนิสิตชาว มมส มาช่วยกันลงแขกเกี่ยวข้าวที่ปักดำไว้ บนพื้นที่ 5 ไร่ เพื่อเป็น

การอนุรักษ์วัฒนธรรม และสืบสานประเพณีอันดีงามของบรรพบุรุษให้คงอยู่ ซึ่งนอกจากบรรยากาศการเกี่ยวข้าวแล้ว อธิการบดี มมส ยังนำผู้เข้าร่วมงานทำ “ปี” จากตอซังข้าว และแข่งขัน “เป่าปี” ซึ่งเป็นของเล่นในฤดูเกี่ยวข้าว สร้างสีสันและสืบสานอนุรักษ์ภูมิปัญญาแบบไทยๆ ให้ได้เรียนรู้วิถีด้วย **อัจฉราภรณ์ พันธุ์ลูกท้าว** นิสิตชั้นปี 2 คณะการท่องเที่ยวและการโรงแรม พุดถึงกิจกรรมว่า รู้สึกภูมิใจที่ได้ลงแปลงนาเกี่ยวข้าว ส่วนตัวเป็น **ลูกชาวนา** เคยช่วยพ่อแม่ครอบครัวดำนาและเกี่ยวข้าวมาบ้าง ทำให้รู้ซึ่งถึงความยากลำบากของชาวนา กว่าจะได้ข้าวมาแต่ละเม็ดมีความเหน็ดเหนื่อยเพียงโดยยากให้ทุกคนได้เห็นคุณค่าของข้าว และความสำคัญของชาวนาไทย และช่วยกันสืบสานประเพณีไทยแบบนี้ไว้ให้เยาวชนรุ่นหลังได้สืบทอดต่อไป

ด้านอาจารย์สันติ สิงห์สุ หนึ่งในผู้ร่วมกิจกรรมและได้รับชัยชนะจากการประกวดเป่าปีที่เสียงยาวที่สุดในกิจกรรมนี้ บอกว่า “ผมเองก็เกิดในครอบครัวชาวนาดำนาและเกี่ยวข้าวเป็น และรู้สึกภูมิใจที่เป็นลูกชาวนา แต่ก็นานหลายปีแล้วที่ไม่ได้ทำนาเกี่ยวข้าว เพราะมีบทบาทหน้าที่เป็นอาจารย์สอนที่คณะศิลปกรรมศาสตร์ มมส การจัดกิจกรรมลงแขกเกี่ยวข้าวครั้งนี้ ผมตั้งใจเข้าร่วม หัวใจสำคัญของงาน คือเพื่อน้อมรำลึกถึงพระมหากรุณาธิคุณพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช และน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของพระองค์มาใช้ ตลอดจนสืบสานพระราชปณิธานที่พระองค์ได้ให้ไว้ นำมาส่งสนองลูกศิษย์ให้เจริญรอยตามพระยุคลบาท”

อาจารย์สันติ ยังกล่าวว่สิ่งหนึ่งที่มีความภาคภูมิใจคือ ผมเคยส่งผลงานวาดภาพเข้าประกวดและได้รับรางวัลโล่ประกาศเกียรติคุณของมูลนิธิชัยพัฒนาในพระบรมราชูปถัมภ์ เมื่อปี 2555 ซึ่งแรงบันดาลใจของภาพนั้นมาจากพระราชกรณียกิจของรัชกาลที่9 ที่มีต่อพสกนิกรชาวไทย โดยเฉพาะราษฎรภาคอีสาน ช่วยเหลือราษฎร ด้วยการทำฝนเทียม ทำให้สามารถทำการเกษตรได้มีฝนน้ำมีความอุดมสมบูรณ์สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้ นอกจากนี้อาจารย์สันติ ยังสาธิตวิธีการทำ “ปี” จากตอซังข้าว **ของเล่นในฤดูเกี่ยวข้าว** แก่นิลิต และนักเรียนสาธิต มมส ที่ร่วมลงแขกเกี่ยวข้าว เรียกได้ว่าถ่ายทอดวิถีชีวิตของชาวนาแบบดั้งเดิมได้เป็นอย่างดี

“ปี คือการนำเอาตอซังข้าวมาตัดให้มีรู 1 ด้าน และตัดเป็นลิ่มปี และนำเอาใบข้าวที่แห้งแล้ว กระทุ้งแห้งลงในรูกระบอกซังข้าว เพื่อ

ไล่เอาเยื่อข้างในออก เมื่อใช้ลมปากเป่าก็จะเกิดเสียงดัง ซึ่งเสียงแหลม เสียงต่ำ เสียงทุ้ม ก็จะขึ้นอยู่กับการดัดปล้องต่อขังสั้นหรือยาวนั่นเอง การทำบี ก็มักเกิดขึ้นในช่วงเวลาเก็บเกี่ยวข้าว เวลาพักเหนื่อยก็จะทำบีเป่า แข่งขันกัน เพื่อให้ผ่อนคลายจากความเหนื่อยล้าในการเกี่ยวข้าววันนั้นเอง” อาจารย์สันติ กล่าวทิ้งท้าย

ขอบคุณข้อมูลจาก บุณทริกา ภูผาหลวง ม.มหาสารคาม